

Kirchliches Verordnungs-Blatt

für die

Lavanter Diöcese.

Inhalt. 57. Natančni učni načrt za verski poduk v ljudskih in meščanskih šolah. — 58. De cultu sacratissimi cordis Iesu amplificando. — 59. Index Indulgentiarum ss. Rosarii. — 60. Nar-

čenje slovenskih katekizmov po znižani ceni. — 61. Diöcesan-Nachrichten.

57.

Natančni učni načrt za verski poduk v ljudskih in meščanskih šolah.

Predgovor.

Navodilo radi uvedena novega katekizma, katero so izdali avstrijski škofje 25. novembra 1897 ter se je razglasilo v tukajšnjem „Kirch. Verordnungsblatt“ od 1. decembra 1897 sub II. prepušča razdelitev učne tvarine v posameznih šolskih letih radi tolike raznovrstnosti med deželami in škofijami dotičnim škofom. Zategadelj se podaja tukaj sledeči učni načrt za razdelitev verskega nauka v ljudskih in meščanskih šolah in sicer oziraje se na onega, ki se je rabil že do sedaj v lavantinski škofiji in na dotične določbe drugih prečast. gosp. ordinarijev.

Po sedanji šolski upravi obstoji popolna ljudska šola iz petrazredne ljudske- in trirazredne meščanske šole. Tej šoli so več ali manje slične vse vrste ljudskih šol po večjem ali manjšem številu svojih razredov.

Za učence, ki ne vstopijo v meščanske šole, da bi tamkaj spopolnili svojo naobrazbo, ki presega učni smoter v ljudskih šolah, so se ustanovili v mestih takozvani dovršilni razredi, v katerih naj bi se dovršil poduk v ljudskih šolah tako, da se zamorejo učenci z dobrim vpehom posvetiti temu ali onemu poklicu.

Vsa učna tvarina verskega nauka se zamore torej predelati in v učnem načrtu razdeliti za posamezne razrede pravilno le v popolni ljudski in meščanski šoli. Učni načrt za to šolo je torej nekako normalni učni načrt za verski poduk.

V vseh drugih raznovrstnih ljudskih šolah mora se učna tvarina verskega poduka skrčiti po razmerju razredov in oddelkov v različnih razredih in se razdeliti drugače, kakor v popolni ljudski in meščanski šoli. Na to se je jemalo ozir v sledečem učnem načrtu, kar se nam zdi potrebno pripomniti, da se ga lažje razume.

Popolna ljudska in meščanska šola.

I. razred ljudske šole.

Pripomba. Razlaga verskih resnic naj ne bo preobširna in abstraktna.

Učenci nimajo knjig, ker jih še rabiti ne morejo. Tu ne vodi katekizem temveč beseda katehetova. Ko se je dovršila kaka celota na pr. sintetično razložil prvi člen apost. vere (primerjaj G. Mey, „Vollständige Katechesen für die untere Classe“, 9. natisk str. 63—68 „Bog vse-mogočni stvarnik,“ naj se navedejo doslovno besede prvega člena ter se njih pomen razloži analitično, tako prehajajoč od sestavljenega k enostavnemu od celote k posameznim delom.

Na prvi pogled je razvidno, da se vse za prvi razred odkazano učno gradivo ne more predelati v vseh šolah.

Po zmožnosti otrok in po odmerjenem času naj katehet pravo izbere, kajti lažej je odbrati potrebno iz obilice, kakor nadomestiti pomanjkljivo.

Uvod. Jezus prijatelj otrok. Na podlagi tega se učijo otroci krščanski pozdrav, znamenje sv. križa in „Oče naš“. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu. Angeljevo češčenje. (O prazniku obiskovanja Marije D.).

Apostolska veroizpoved. Deset božjih zapovedi. Sedem sv. zakramentov.

Vstvarjenje sveta. (Bog je vstvaril nebo in kar je na njem in zemljo n kar je na njej). Bog je večen, vse-mogočen, on je duh. Nedelja, dan počitka.

1. Verujem v Boga, Očeta vse-mogočnega stvarnika nebes in zemlje.

Vstvarjenje angeljev, njih namen. Nekateri grešijo. Dobri in zli angelji. Angelji varuhi. Molitev k svetemu angelju varuhu.

Bog je neskončno svet in pravičen. Vstvarjenje prvega človeka. (Duša je duh, je neumrjoča).

Paradiž. Bog je neskončno dobrotljiv, moramo ga ljubiti, ga za vse dobrote zahvaljevati in ga za vse dobrote prositi.

Prva božja zapoved. Prvi človek zapeljan po satanu. (Kako je laž ostudna. Bog je povsod pričujoč, vsegaveden

in pravičen. Pojasnjuje naj se: Kdo greši. — Kako kaznuje Bog prvega človeka in njegove potomce). Bog obljudi Odrešenika. Kajn in Abel. (Greh Adamov je škodoval vsem ljudem). Oznanjenje rojstva Janezovega. (Kratko naj se omeni jeruzalemski tempelj).

Oznanjenje rojstva Jezusovega. (Advent). Marijino obiskovanje. (Angeljevo čiščenje. Angelj Gospodov — brez končne molitvice).

Rojstvo Janezovo. Rojstvo Jezusovo. (Bog je neskončno dobrotljiv. Sv. večer. Božič. Jaslice. Božično drevo, kjer potrebno). 2. in 3. „In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega, kateri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device.“ (Sin božji se je včlovečil).

Pastirji pri jaslicah. Osmi dan je dobilo dete ime Jezus.

Jezusa darujejo v templju. Modri iz jutrove dežele. (Praznik sv. treh kraljev. Beg v Egipt in povrnitev v Nazaret). Dvanajstletni Jezus v templju. (Jezus, lep zglede otrokom. Spodbujanje k obiskovanju cerkve, šole, k pobožnosti, lepemu vedenju v cerkvi, v šoli, k marljivosti).

Krst Jezusov. (Le eden Bog je, pa tri božje osebe).

Po krstu je začel Gospod Jezus učiti, je hodil okrog po judovski deželi od kraja do kraja. Jezus si je izvolil učencev in izmed njih si je izbral 12 apostolov. Petra je postavil za prvega med njimi. Dokazal jim je, da je Sin božji.

Spremenil je vodo v vino (on je vsemogočen; čudež). Čudežno pomnoženje hruhov. (Kruh božji dar. Molitev pred jedjo in po jedi). Obilni ribji lov. (Vse je odvisno od božjega blagoslova).

Jezus vkroti vihar na morju. (Zaupaj v Boga v nevarnosti). Jezus ozdravi slepeca pri Jerihu. (Kako je ravnati z ubogimi in starimi ljudmi, kako z berači).

Jezus ozdravi stotnikovega hlapca. (Kako naj ravnamo s postrežniki, bolniki in družino).

Jezus obudi Jairovo hčer. Jezus obudi mladeniča v Najmu. (Kako naj se vedemo pri pogrebih). Jezus obudi Lazarja. (Vsi ljudje bodo vstali od mrtvih). Jezus prijatelj otrok. Jezus je ljubil vse ljudi, posebno otroke. Naobračba. Ljulika med pšenico. (Ljudje so deloma dobri deloma hudobni. Vesoljna sodba). Prilika o pet talentih. (Bog da vsakemu človeku potrebno milost, da zamore dobro delati, treba pa z njo sodelovati). Zgubljeni sin. (Pod katerimi pogoji se nam odpustijo grehi).

Bogatin in ubogi Lazar. Vsi ljudje morajo umreti in pridejo potem k posebni sodbi, da zadobijo plačilo ali pa jih zadene kazen. Dasiravno je Jezus delal čudeže in učil, so ga mnogi sovražili, zlasti veliki duhovni, pismarji in farizeji. (Zakaj?) Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem. (Cvetna nedelja). Velikonočno jagnje. (Veliki četrtak). Umivanje nog.

Jezus postavi presv. oltarski zakrament. (Sv. obhajilo).

Jezus prerokuje, da ga bo Judež izdal.

Jezus prerokuje, da ga bo Peter zatajil.

Jezus na Oljski gori. Jezus pred Kajfežem. Peter zataji Jezusa. Jezus pred Pilatom. Jezus bičan, s trnjem venčan, k smrti obsojen. (Kateri si za nas bičan, s trnjem venčan bil, usmili se nas!)

Jezus nese težki križ. Jezusa križajo. Jezus govori sedem poslednjih besedi in umrje. Jezusa v grob položijo. (Zakaj zvoni ob petkih? Veliki petek. Velika sobota. Sin božji se je včlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil).

4. Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen. Duša Gospoda Jezusa je šla v predpekel.

5./I. Je šel v predpekel.

Telo Jezusovo so v grob položili, vojaki so je stražili.

Jezusovo vstajenje. (Vstajenje, kakor ga obhaja cerkev).

5./II. Tretji dan od mrtvih vstal.

Jezus se prikaže apostolom ter jim podeli oblast odpuščati grehe.

Jezus postavi Petra za poglavarja apostolov in vernikov. (Cerkev).

Jezus gre v nebesa. (Praznik vnebohoda. Postavitev sv. krsta).

6. 7. 8. Šel je v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega, od ondot bo prišel soditi žive in mrtve.

Prihod sv. Duha. (Binkoštni praznik).

9. Verujem v sv. Duha.

Po prihodu sv. Duha je Peter pridgal zbranemu ljudstvu. Mnogo jih je verovalo v Jezusov nauk in se dalo krstiti. (Apostoli so krščevali. Cerkev, občestvo svetnikov. Peter in apostoli so vodili cerkev. Kristjani so se obtožili apostolom svojih grehov in zadobili odpuščanje. Pokora).

Pri sv. maši sprejemali so Telo Gospodovo. (Sveti oltarski zakrament.) Po naročilu Jezusovem so si izvolili apostoli škofe in mašnike ter jim s pokladanjem rok podelili oblast, katero so bili sprejeli od Jezusa.

9., 10., 11. in 12. Sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje. Amen.

II. razred ljudske šole.

Opomba. Pri zgodbah starega zakona naj katehet s posebnim poudarkom opozarja na predpodobe Mesijeve. (Dr. Knecht: Kurze bibl. Geschichte).

Ponavljja se naj:

Učno gradivo za prvi razred incl. Kajn in Abel.

Vstvarjenje sveta v 6 dneh. Nauku o angeljih naj se pripomni: praznik angelov varhov.

Na novo: (NB. s kratkimi otroku razumljivimi, kolikor mogoče biblijskimi besedami).

Vesoljni potop (kratko). Bog je neskončno usmiljen. Noetov zahvalni dar. (Bog je neskončno zvest).

Babilonski stolp. Splošno malikovanje. (Kratko). (Greh napuha).

Abrahamov poklic, njegova miroljubnost in nesamopridnost. (Naobračba).

Melkizedek (celo kratko).

Abrahamova gostoljubnost in ljubezen do bližnjega. (Naobračba).

Pogin Sodome in Gomore. (Kazen za radovednost).

Izakovo rojstvo in njegovo darovanje. Ezav in Jakob. (Očetov in materin blagoslov).

Jakob beži, (Bogu posvečeni kraji), prebiva pri Labanu, se vrne domov in se spravi z Ezavom (celo kratko).

Jožef v tujo deželo prodan. (Dolžnosti, ki jih ima dobri brat, kako jih je Jožef izpolnjeval).

Jožef v Putifarjevi hiši po krivem zatožen. (Ne omenjati, kako ga je žena zapeljevala. Kriva tožba). Jožef v ječi. Jožef povišan. Plačilo za potrpežljivost in zaupanje v Boga). Jožefovi bratje gredó v Egipt. (Spoštuj očeta. Jožef, predpodoba Jezusova).

Mojzesovo rojstvo. (Ljubezen starišev do otrok). Mojzes beži. Goreči grm. (Spoštovanje sv. krajev). Velikonočno jagnje. Vse prvorojeno umorjeno. (Velikonočni praznik pri Izraelcih. Velikonočno jagnje, predpodoba Jezusova). Izhod iz Egipta. Izraelci gredo čez rudeče morje. (Celo kratko).

Božji čudeži v puščavi. Prepelice, mana, voda. Bog je neskončno dobitljiv in moder.

Izraelci pridejo do gore Sinaj in (naj se koj pripoveduje brez vsakega uvoda) Bog da 10 zapovedi. (Se kratko razložijo. Binkoštni praznik pri judih).

Zlato tele. Sveti šator. (Naj se nariše načrt ter potem popiše sv. šator). Oltar za žgavne daritve (in krvave daritve).

Veliki duhoven Aron, duhovniki in leviti. Oglebniki. Mojzesova nezaupnost. Bronasta kača (predpodoba Jezusova). Jozue za vodnika odločen. Mojzesova smrt. (Mojzes prerok. Predpodoba Jezusova). Vhod v obljubljeni deželo. (Bog je neskončno zvest). Sodniki. (Ni jih treba naštevati). Kako je Ruta ljubila svojo taščo. (Pomagaj starišem v potrebah). Samuel. Helijeva hudobna sina. (Naj se pripoveduje natanko). Greh zoper 4. zapoved. Savel, prvi kralj. David za kralja maziljen. (Celo kratko). Davidov boj z velikanom Golijatom. (Kazen za brezbožno govorjenje).

Savel sovraži Davida. David mu odpusti. Savel umrje v boju. David, pobožen kralj, njegova skrb za

službo božjo. (Psalmi. David, predpodoba Jezusova). Absalomov upor in kazen. Salomonova molitev in modra sodba. (Moli k sv. Duhu za dar razsvitljenja). Zidanje in posvečenje templja. (Kratko kakor prej o sv. šatoru). Svetost krščanskih cerkev. Razdelitev kraljevstva v judovsko in izraelsko. Preroki. Elija. (Moč molitve). Bog pošlje preroka Elizeja. (Spoštuj stare in Bogu posvečene ljudi. Ozdravljenje Naamovo. (Koliki greh je lakomnost in laž).

Jona. (Kratko). Bog je povsod pričujoč, neskončno potrpežljiv in usmiljen.

Jona predpodoba Jezusova. Razpad izraelskega kraljestva. (Le kratko omeniti). Tobija. Mladi Tobija potuje, se vrne domov. (Angelj varuh. Bog svojih ne zapusti). Razpad judovskega kraljevstva. (Zopet celo kratko). Daniel v babilonski sužnosti. (Vstrajnost in pogum v izpolnjevanji verskih dolžnosti). Trije mladenči v ognjeni peči. (Tvoja vera naj bo stanovitna. Kralj Baltazar. (Nasledki nezmernosti). Malik Bel. Daniel v levnjaku. (Kdor drugemu jamo koplje, pade sam vanjo).

Judje se vrnejo iz babilonske sužnosti. (Celo kratko). Estera. (Predpodoba Marijina). Eleazar. (Ne pohujšuj). Mučna smrt sedmerih makabejskih bratov. (Celo kratko. Tvoja vera naj bo stanovitna).

Novi zakon.

Prilicno naj katehet ponavlja zgodbe novega zakona, zlasti ko govori o predpodobah, in pred dotičnimi cerkvenimi prazniki.

Iz malega katekizma pred vsem prvo poglavje. Božje zapovedi kakor v prvem šolskem letu in 6 temeljnih resnic, pet cerkvenih zapovedi, štiri poslednje reči.

III. razred ljudske šole.

Učenci naj se navadijo, da bodo odgovarjali na ova vprašanja v srednjem katekizmu, ki so s številkami zaznamovana, pa jih morajo tudi razumeti. Prilicno naj se razlaga najpotrebnejše iz liturgike in učenci naj se naučijo dotičnih molitev.

Vsi navedeni nauki naj se obravnavajo na podlagi svetopisemskih zgodb in le-te ali enarrando ali repetendo. Pri svetopisemskih zgodbah naj se povdarjajo zlasti one točke, po katerih se razmotrivajo verske resnice. Katehet ni navezan ravno na učno knjigo, slobodno rabi tudi druge prilicne biblijske zgodbe. Vprašanja iz „srednjega katekizma“, ki tu niso navedena, naj se predelajo v IV. razredu, v III. razredu pa izpustijo.

(Dosedaj otroci, ste se učili mnogo tega, kar je Jezus učil, sv. apostoli so pa nauk Jezusov sestavili v posebni molitvi), 31, 32, 33, 34.

I. člen apostolske vere, 35. (Mojzes pri gorečem grmu. Bog je rekel: Jaz sem, ki sem). 37. (Jezus pri

Jakobovemu studentu). (Bog je duh). 41. (Vse je vstvarjeno in se bo spremenilo). 42. (Vse se spreminja, le Bog ne). 43. (Jakob spi na kamnu: Resnično je Bog na tem kraju, a jaz tega nisem vedel). 44. (Greh prvih starišev. Grešili so: (Preteklost). Kje so se skrili: (Sedanost). Kaj se bo zgodilo: (Prihodnost). Kaj in Abel. 45. (Ko je Bog vse vstvaril, videl je, da je bilo dobro. Jožef v Egiptu). 46. (Bog je vstvaril svet, vse je vstvaril iz nič). 47. (Dobro pri Abelju je Bog ljubil, hudo pri Kajnu sovražil). 48. (Noe dobi plačilo, Kajna zadene kazen). 49. (Kako srečen je bil prvi človek na duši in na telesu). 50. (Jona in Ninivitje. Bog je potrpežljiv in . . .). 51. Prva zapoved (Bog napove kazen. Greh in kazen). Bog obljubi Odrašenika. Odrašenik pride). 52. (Skupno). 38, 39.

Prva božja zapoved: Veruj v enega samega Boga. 53. (Jezusov krst). 54. (Jezus postavi sv. krst). 55. (Kako spoznavamo vero v presveto Trojico). Sedaj naj katehet obravnava 28., 29., 30. vprašanje. (Vstvarjenje sveta v šestih dnevih). 61., 62.

Vstvarjenje angelov; nekateri grešijo. 68, 69. (Potem ko je bil Jezus skušan, ga dobri angelji molijo in mu služijo. Tobija (kako nas varujejo) in drugi primerni zgledi, 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78. (Satan skuša Evo. Job. Jezus skušan). 79. (Vstvarjenje prvega človeka) 80., 81. (besede: po svoji naravi naj se izpustijo). (Ko govori o Kajnu, naj katehet pojasni kaj je „vest“) 83., 85., 86. (samo besede: Ko je Bog vstvaril prva človeka, bila sta dobra in srečna). Zapoved v paradizu in nje prelomljenje). 89., 88.

(Greh in njegovi nasledki). 91., 92., 93., 94. (Bog obljubi Odrašenika). 95., 96., 97.

II. 98. Jezus se spremeni na gori. (Sin božji). Jezus je delal čudeže. (Bog in človek skupaj). Tomaž. (Moj Gospod in moj Bog).

99. (Oznanjenje rojstva Jezusovega).

100. (Odrašenik in Zveličar). (David maziljen za kralja, Aron za duhovnika, Elizej za preroka). 102., 108.

III. 114., 115. (Oznanjenje Marijino). 117., 120., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 129., 130., 131.

IV. 132., 133. (Naj se ponovi o trpljenju Jezusovem). 134., 137., 138., 139., 141., 142.

V. 143., 144., 145., 146. (Kristusovo vstajenje). 147.

VI. (Kratko naj se ponovi, kaj se je zgodilo po Kristusovem vstajenju do njegovega vnebohoda). 149., 150., 152.

VII. 153., 154., 155.

VIII. 158., 159. (Pripoveduje naj se o prihodu sv. Duha). 161.

IX. 166., 168. (Dotične dogodbe naj se pripovedujejo in potem naučijo odgovori na ta vprašanja). 169., 170., 172., 174. (Tudi mašniki naj se omenijo). 176., 167., 186., 199. Naj se pojasni, kaj je občestvo svet

nikov, prosto, ne da bi bil navezan na obliko katekizemskih vprašanj).

X. 204., 205.

XI. 208., 209.

XII. 212., 213., 214.

(S vprašanji o veri naj se to poglavje zaključí). 6., 7., 11. (samo 2. vzrok). 18., 25. (26. vprašanje šele pozneje).

O upanju in molitvi.

(Abraham je čakal, da mu je Bog dal sina). 218., 219., 217., 220. (Elijev dar). 221.

(Trije mladenči v ognjeni peči. Benedicite). Mojzes se je zahvalil Bogu za obljubljeno deželo. Salomon prosi za modrost. Mojzes moli za grešno ljudstvo, da bi mu Bog odpustil. 222., 223., 224. (samo 1. vzrok) 237. (1. tako: zjutraj in zvečer in kadar zvoní k molitvi). 238.

(Jezus Kristus uči moliti). 240., 241., 239.

Angelj oznani Mariji. — Marijino obiskovanje. Cerkev jo je dopolnila.

263., 276. (Končna molitev naj se kolikor mogoče nauči tako, da se večkrat prebere).

O ljubezni in zapovedih.

(Na podlagi dveh zapovedi ljubezni). 293., 279., 286., 291., 292., 294.

I. (Bog da 10 zapovedi). 295., 300., 301., 315., 323., 325.

II. 329., 330. (Ime božje in svetnikov skruniti, brez časti imenovati, brez potrebe izgovarjati, preklinjati, Boga zaničevati).

III. 340., 341., 342., 343., 344. (Kratko naj se pojasni: kaj so hlapčevska dela. Služba božja, bogoljubna dela).

IV. 347. (Jožef, Ruta, Izak — Kam, Absalom, sinova Helijevega). 348.

V. 371. (Savel, Juda, Kajn, Herodež, Eleazar in 7 makabejskih bratov). 362.

VI. 369., 371.

VII. 377., 378. (Judež je vkradel denar iz skupne denarnice. Nabuhodonosor, Ahab, Gijeci (sleparija). Kaj storiti z najdenimi in posojenimi rečmi). 387. (Naj se pojasni, zlasti kako storjeno škodo povrniti).

VIII. 388. (Jezabel. 2 priči proti Suzani. Gijeci, Ananija, Kajn, Judež. (Obrekovanje: o apostolih se je rekalo: polni so sladkega vina). Na podlagi teh in sličnih svetopisemskih zgledov naj se pojasnijo pojmi posameznih grehov). 389. Elizej (ne zmerjaj).

IX. X. (Dve poslednji zapovedi se zlagajo s 6. in 7.: primerjaj: Ahab je že grešil, ko si je želel Nabotov vinograd). 410., 411.

1., 412., 413.

2., 418., 419. (Kaj opravičuje: pomanjkanje potrebne obleke, bolezen, postrežba pri bolnikih, nevarna pot, doma biti za varha. Katehet naj otroke opominja, da se pobožno vedejo pri sv. maši).

3., 425., 430.

4., 5., 433., 436. (Le besede naj se pojasnijo).

O milosti božji in zakramentih.

438., 543, 452.

(Na binkoštni praznik so apostoli krstili. Kaj je sveti krst, kaj zakrament).

453., 453., 459., 460.

Kaj se godi pri sv. krstu. Ponavljanje (na telesu zunanje znamenje, na duši učinek milosti božje, postavljen od Jezusa Kristusa). 470. NB.: Želeti bi bilo, da se učenci naučijo doslovno definicije posameznih zakramentov; je li mogoče, ali ne, to naj določi katehet.

(Pripoveduje naj se o prvi birmi v Samariji). (Zunanje znamenje, milost, postavljenje od Jezusa Kristusa). 501., 502., 503., 504., 505., 506., 511. naj se kratko razmotrivajo in potem sestavi definicija. 498.

(Melhizedekov dar. Sv. maša). 515., 519., 529. (Na čem se spoznajo poglobitni deli, kaj naj pri njih storimo). 534.

(Postavljenje zakramenta sv. pokore). 554., 555., 553. (Tu naj se učijo spovedne molitve in: kako se treba na ta zakrament pripravljati).

(Besede sv. apostola Jakoba o poslednjem olju naj se naučijo). 621.

Matija izvoljen za apostola. Pokladanje rok na Barnaba in Pavla. Na podlagi nauka sv. Cerkve, da so imeli apostoli trojno Jezusovo oblast in so jo podelili svojim naslednikom. 634.

(Zakramentali naj se obravnavajo o dotičnih časih na pr. blagoslovljenje oljkinih vejic, blagoslovljenje velikonočnih jedil).

O krščanski pravičnosti.

648. (Nauk o podedovanem grehu naj se ponovi). 649., 659. (Zlato tele). 651. Kajn, Abel. (Kajn: Misli, besede in dejanja). Bogatin (ni dajal vbogajme). (Duhoven in levit v priliki o usmiljenem samaritanu). 652.

Mojsesov dvom, (manjša kazen) 655. Napuh angelov. Juda. Sv. Alojzij zglede, kako se vede sramežljivi otrok. Kaj je nečistost? Bratje Jožefovi. Bogatin. Savel. Nespametne device in talenti. 663. Bog je razodel svojo voljo po svojih zapovedih: kdor jih spolnuje, dela dobro 677., 678. Na zgledu apostolov, kako so oni Bogu služili, naj se pojasni, kaj je čednost. Da so verovali v Boga, v njega upali in ga ljubili, in da so vera, upanje in ljubezen božje čednosti, 679., 680., 681. (Ko ponavlja nauk o poglobitnih grehih, naj razloži nasprotno pogla-

vitne čednosti). Cahej. Prvi kristjani so prinašali svoje imetje za uboge. Sv. Alojzij. David in Jonata. Kako se je Daniel postil. Sv. Štefan. Sv. apostoli, zlasti sv. Pavel. 798 (in potem) 690.

715. Iz zgledov naj se pojasnuje, kako naj že otroci opravljajo dobra dela.

(Bogatin in Lazar). 726., 727., (729.), 733., 734., (735., kot pojasnilo za prejšnja vprašanja). 738. in 739. in na podlagi odgovora na 740. vprašanje, pojasni, v čem obstojijo te kazni. 743. potem razloži, kaj je večno vzveličanje po 745. in 744. Skupno 725. — zdaj še le odgovor na 26. vprašanje.

IV. razred ljudske šole.

NB. Vsi navedeni nauki naj se obravnavajo na podlagi svetopisemskih zgodb ali enarrando ali repetendo. Katehet ni navezan na navedene izgleds iz biblije, izvoli lahko tudi druge. Pri svetopisemskih zgodbah naj povdarja zlasti one točke, po katerih se razmotrivajo verske resnice. Ova vprašanja iz srednjega katekizma, ki tu niso navedena, naj se izpustijo. Kjer otroci obiskujejo neredno šolo, naj katehet odloči, kaj je najvažnejše ter se nauči temeljito; — kar je manj važno se obravnava bolj površno. Na pamet naj se naučijo le oni odgovori, ki zapadejo dogme.

(Jezus je zapovedal apostolom: Pojdite v ves svet in učite. Tega nauka ste se že učili v 3. razredu, letos ga morate le bolj temeljito spoznavati. Ta nauk se nahaja v katekizmu). Razlagajo naj se odgovori na sledeča vprašanja: 6., 7., 9., 10. (Jaz sem pri vas do konca sveta. Sv. Duh vas bo vsega opomnil. Potem naj se pojasni pojem: nezmotljivost). 11. (Učili ste se zgodbe sv. pisma; tam se nahaja kratko sv. zgodovina, popolnoma pa v sv. pismu). 12., 13., 14., 15., 16., 18. (Učite jih spolnovati vse: Sv. Štefan, nasprotje: Tomaž). Sv. Janez piše: Vera brez dobrih del je mrtva. Sv. mučeniki. 19., 20., 21., 22., cf. 27., 23., 25., 26., 27., cf. 2., 8., 29., 30., 31., 32., 33., 34.

I. člen apostolske vere. 35., 36., 37., 38., do 52. vprašanja 40. nazadnje.

(Kako se upodoblja sv. Trojica). 53., 4., 55., 56., 57., 58., 59., 60.

(Vstvarjenje, ohranjenje in vladanje sveta. Vsa vprašanja se naj obravnavajo kratko na podlagi svetih zgodb). 61., 62., 63. (Oba izreka Kristusova o pticah pod nebom in lilijah na polju. 64., 65. Zgodba o egipčevskem Jožefu). 66., 67. O angelih. Njih stvarjenje. (Glej dotično v III. razredu). 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79.

O človeku. Vstvarjenje itd. (kakor v III. razredu). 80., 81., 82. (izvzami; po naravi. Vest!). 83., 85., 86. (1. vzrok do besede pravičen); (v 2. se naj izpusti be-

seada nadnaraven). 2., 3. vzrok 87., 78., 89., 90. (na podlagi 86), 91., 92., 93., 94., 95., 96. Advent 97.

II. člen apost. vere. (Spremenjenje Jezusovo na gori). 98, 99., 100, 101., 102., 103., 104. (In beseda se je včlovečila) 105., 106. (Pojasni božjo naravo [včeden, vsemogočen, vseveden]), in človeško (telo, duša, trpel, jedel, pil) 107., 108., 109., 110., 112., 113., 111.

III. člen apost. vere. 114., 115. (Sv. Duh bo prišel čez te). 116., 117., 118., 120., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 129., 130., 131. (naj se ne zahteva, da bi se z glave naučili).

IV. člen apostolske vere. (O trpljenju Jezusovem naj se ponavlja). 132., 133., 134., 135., 136, 137., 138., 139., 140., 141., 142.

V. člen apostolske vere. (Pripoveduj o predpeklju, ponavljaj o Jezusovem vstajenju) 143., 144., 145., 146., 147., 148. (Dotični dogodki naj se ponovijo pa le najvažnejši).

VI. člen apostolske vere. (Kristusov vnebohod). 149., 150., 151. (Mati Salomonova pri Salomonu) 152. (Pojasni: sedi na desnici Boga očeta).

VII. člen apostolske vere. (Pripoveduj o prerokovanju vesoljne sodbe). 153., 154., 155. (Dobro in zlo pojasnjuje besede „žive in mrtve“). 156., 157.

VIII. člen apostolske vere. (Prihod sv. Duha). 158. (Dotični zgledi iz sv. pisma, na pr. Ananija in Safira); 159., 160., 161. (Pripoveduj, kaj je storil sv. Duh v apostolih — in druge slične zglede). 162. (Prvi cerkveni zbor). 163., 164.

IX. člen apostolske vere. (Vstanovitev sv. cerkve). 166., 167., 169. (historično). 170., 171., 172. (se naj kratko dokaže iz zgodovine). 173., 174., 175, 176., 168.

Znamenja prave cerkve; otrokom razumljivo pa kratko, kolikor mogoče na podlagi bibličnih zgodb in svetopisemskih izrekov, ne da bi zahteval podrobnosti pri posameznih vprašanjih). 177., 178., 179., 185 (naj se pojasnijo na podlagi svetopisemskih zgodb, tako da bodo otroci razumeli).

186.—198. (incl. naj se uči po zgodovini ni pa treba zahtevati, da bi se otroci odgovorov doslovno naučili).

Občestvo svetnikov (cf. učni načrt za III. razred). 199., 200., 201., 202., 203.

X. člen apostolske vere. (Postavitev zakramenta sv. pokore). 204., 205., 206., 207.

XI. člen apostolske vere. (O Jobu: Jaz vem, da moj Odrašenik živi, in da bom na sodnji dan). 208., 209., 210., 211.

XII. člen apost. vere. (Bogatin in ubogi Lazar) 212., 213., 214., 215., 216.

O upanju in molitvi.
217., 218., 219., 220.

Molitev. (Jezus na Oljski gori. Lastnosti prave molitve: po svetopisemskih zgledih). 221., 222., 223., 224., (vse) 228., 229., 230., 231., 232., 226., 227., 227., 225. (ali ne vselej nemudoma — naj se pristavi) 233., 234., 235. (mesto zgovarjamo z besedami: tudi zunanje izražamo). 236., 237., 238., 239. Oče naš. (Jezus nas je učil moliti). 240., 241., 242., 243., 244., 245., 246. (v nebesih, tako se glasi v prvotnem tekstu, torej ne nebo, katero vidimo). Prošnje „Očenaša“ naj se s priprostimi besedami razložijo in pojasnijo s svetopisemskimi zgledi, naj se pa ne zahteva, da bi se otroci odgovorov doslovno naučili). 247.—262. Angeljevo češčenje. (kakor prošnje „Očenaša“, Molitev „Angel Gospodov“ naj se ponovi, kakor so se učili otroci v III. razredu). 263.—278.

O ljubezni in zapovedih.

(Sv. apostoli. Sv. mučeniki. Sv. Štefan). 279., 280., 281., 282., 283., 285., 286., 287., 288., 289., 290., 292., 293., 294., 296. (Bog da deset zapovedi na gori Sinaj 296). 297., 298., 299.

Zapovedi. Vse kar zapovedi zapovedujejo, naj se pojasnjuje z ozirom na vreden sprejem zakramenta svete pokore s praktičnimi izgledi če mogoče z biblijskimi zgodbami, da bo otrokom razumljivo, ni pa treba naštevati raznovrstnih grehov. Definicij raznih grehov ni treba strogo zahtevati.

O cerkvenih zapovedih velja isto.

O milosti in sv. zakramentih.

(O zakramentih sploh pozneje).

(Sv. krst. Apostoli so krstili na binkoštni praznik). 473., 474., 471., 472., 475., 476., 477., 478., 479., 480., 481. (Po zgledih). 482., 483. Sedaj na podlagi nauka o sv. krstu o zakramentih sploh. 453—469.

Sv. birma. (Pripoveduj o sv. birmi) 485., 486., 487., 484., 495.

Postavitev zakramenta sv. rešnjega Telesa. 501., 502., 503., 504., 505., 506., 507., 498., 499., 500., 508., 509., 510., 511.

(Melkizedekov dar) 512., 513., 514., 515., 519., 520., 517., 518, 521. (pri drugi točki. Sadovi daritve sv. maše). 522., 534., 525., 528., 530., 531., 532., 533.

(Sv. obhajilo). 634., 535., 536., 537., 538., 539., 540., 541., 542., 543., 544., 595., 546., 547., 548., 549., 550., 551., 552.

Postavitev zakramenta sv. pokore 554., 555., 556., 557., 558., 553., 559.

(O zgubljenem sinu): 560., 561., 562., 563., 564., 565., 566., 567.

(Peter potem ko je Kristusa zatajil. Marija Magdalena. Spokornjen razbojnik na križu). 569., 568., 571., 572., 573., 574. do 588.

(Cahej). 589., 590., 591., 592.

(Kristjani so se obtožili Pavlu svojih grehov). 593., 594., 595., 596., 597., 598., 599., 600., 601., 602., 603., 604., 605., 606.

(Cahej) 607., 608., 609., 611., 612., 613.

(Prejšnja pokora in nje odpustek) 614., 615., 616., 617., 618., 619., 620.

(Besede sv. Jakoba o poslednjem olju). 622. 623., 624., 625., 621., 626. do 629.

(Matija, Pavel, Barnaba posvečeni v mašnika). 631., 632., 633., 630.

Sv. zakon. 634., 635.,

Nauk o zakramentalih v V. razredu.

O krščanski pravičnosti.

648., 649., 640. Osebni greh in njega razne vrste po biblijskih zgledih. 651., 652. (Zakaj mislite hudo v svojih sreih). 653. (Ahab) 654. (Starim je bilo rečeno — jaz vam pa pravim). cf. 656. (Besede: „v kaki važni reči“ se naj pojasnijo iz kazni, ki je zadela Adama, iz postavine potrditve [sanction] in iz kaznij, ki jih je Bog zažugal). 656., 657. (Adam in Eva. Judež). 658., 659., 660., 661., 662., 663. (Bistvo raznih grehov naj se pojasni po zgledih biblijskih, ne da bi se zahtevale doslovne defenicije. Najprej se pove zgodba iz sv. pisma potem še le defenicija). 672 (velja ista pripomba. Pri 6. točki: trdovraten razbojnik na križu). 674. (ista pripomba), vprašanje 676. tako: Kdo postane deležen tujega greha: Kdor v greh svetuje itd. 677., 709., 710., 711., 712., 713., 715., 716., 717., 718., 719., 720. (Najprej zgodbe sv. pisma). 679., 680., 681., 682., 683., 684., 685., 689. se pojasnjuje (po svetopisemskih zgledih, ki naj se najprej prepovedujejo).

(Bogati mladenič) 722., 723., 724.

725. do 730., 731. do 737., 738. do 732., 753. do 746.

V. razred ljudske šole.

V V. razredu se naj katekizem ponavlja, razlaga liturgika in sicer po sledečem redu.

Septembra in oktobra: 1. boguslužne osebe.

2. Cerkvena oprava in njene barve.

3. Sveti kraji. Zunanja, notranja oprava cerkve.

4. Svete posode. Liturgične knjige.

Poleg naj se ponavlja: 1., 2., 3. božja zapoved.

Novembra in decembra. 5. Sv. časi. Cerkveno leto splošno.

6. Božični čas.

Ponavljanje: 4.—10. zapovedi božje.

Marej do Velikinoči. 8. Velikonočni čas naj se tako razdeli, da se dovrši do Velikinoči.

Ponavljanje: 4., 5., 6., 7. član ap. vere.

Po Velikinoči. 9. Sv. zakramenti, dotične točke iz katekizma naj se ponavljajo.

Sredi majnika do Binkošti. 10. Binkoštni čas.

Ponovi naj se 8.—12. član ap. vere.

Majnik do sredine junija. 11. Sv. zakramenti (splošno, ne da bi se spuščal v podrobnosti).

Ponavljanje: krščanska pravičnost.

V takozvanih dovršilnih razredih (VI. razred ljudske šole, ki je v zvezi z meščansko šolo) naj se večinoma ponavlja. Naj se ne pozabi opozarjati na bratovščine in krščanske družbe in na življenje najbolj znanih svetnikov, zlasti iz ožje domovine, tudi naj bi se razlagal evangelij.

I. razred meščanske šole.

V I. razredu meščanske šole naj se verski nauk na podlagi „velikega katekizma“ natančneje potrjuje z dokazi, kolikor treba zagovarja, npravstveni nauk pa ponavlja. Svetopisemski izreki naj se naučijo. Katehet naj se sklicuje na sv. zgodbe in jih tako ponavlja. Cerkveno leto (ceremonije) naj se ponavlja ob dotičnih svetih časih.

Poučava naj se torej:

Vvod.

O veri in apostolski veroizpovedi.

O milosti in sv. zakramentih.

2. oddelek. O 4. poslednjih rečeh.

Npravstveni nauk naj se ponavlja, kolikor se je predelal v 4. razredu ljudske šole.

II. razred meščanske šole.

V II. razredu meščanske šole naj se npravstveni nauk na podlagi velikega katekizma natančneje potrjuje z dokazi, kolikor treba zagovarja, verski nauk pa ponavlja. Svetopisemskih izrekov naj se naučijo. Katehet naj se sklicuje na sv. zgodbe ter jih tako ponavlja. Obredi sv. maše in sv. zakramentov naj se ponavljajo.

Poučava naj se:

O upanju in molitvi.

O ljubezni in zapovedih.

O krščanski pravičnosti.

Ponavlja naj se nauk o veri, sv. zakramentih in štirih poslednjih rečeh.

III. razred meščanske šole.

V III. razredu meščanske šole na se poučuje o sledečih točkah iz cerkvene zgodovine, poleg pa ponavljajo dotični verski in npravstveni nauki kakor tudi liturgika.

I.

Vstvarjenje in prvotni stan prvega človeka.

Greh prvega človeka in njega pogubljivi vpliv na njegove potomce. (Kajn, vesoljni potop. Babilonski stolp. Občno malikovanje).

Abraham.

Izak in njegovi sinovi.

Jožef in njegovi bratje.

Mojzes.

Jozue.

Izraelski kralji, predno se je razdelilo kraljevstvo.

Preroki. (Elija, Elizej, Jona).

Asirska sužnost. Tobija.

Babilonska sužnost. Daniel.

Judje se vrnejo iz sužnosti.

Judje pod sirskimi kralji.

II.

a) Jezusova mladost.

Očitno njegovo delovanje.

Njegovo trpljenje in smrt.

Njegovo poveličanje.

b) Delovanje sv. apostolov, zlasti sv. Petra in sv. Pavla.

Judje preganjajo sv. cerkev.

Razdjanje Jeruzalemskega mesta.

Vzroki, zakaj so pagani preganjali kristjane.

Popišejo naj se naj bolj kruta preganjanja kristjanov.

(Nero, Decij, Dioklecijan).

Kako so bila ta preganjanja cerkvi koristna.

Krščansko življenje v tem času.

Početek meništva.

c) Konstantin Veliki. Postave kristjanom ugodne.

Sv. Helena.

Krščanstvo v Nemčiji. Sv. Bonifacij.

Razširjanje izlama.

Krščansko življenje v tem času.

Razvoj meništva. Sv. Benedikt.

d) Vstanovitev cerkvene države.

Karol Veliki.

Spreobrnitev Moravcev. Sv. Ciril in Metodij.

Ločitev vshodne in zapadne cerkve.

Krščansko življenje v tem času.

e) Gregor VII. Prepis radi umestitve (investiture) cerkvenih dojanstvenikov.

Križarske vojske.

Viteški redovi.

Papeži v Avinjonu.

Vstanovitev lavantinske vladikovine.

Sv. Janez Nepomuk.

Janez Hus.

Husitske vojske.

Razevit umetnosti in vede.

Krščansko življenje v tem času.

Sv. Frančišek in Dominik.

f) Lutrov odpad od katoliške cerkve.

Razširjanje protestantizma v Nemčiji.

Cvingli—Kalvin.

Angleška odpade od katoliške cerkve.

Tridentinski zbor.

Protestantizem na Štajerskem.

Vstanovitev jezuitskega in drugih redov.

Francoska revolucija.

Gregorij XVI.

Pij IX.

Leon XIII.

Enorazredna nedeljena ljudska šola.

Ona obstoji iz treh oddelkov, katerih prvi obsega 1., 2. in 3. šolsko leto, drugi 4. in 5. šolsko leto, tretji pa 6., 7. in 8. šolsko leto. Na 7. in 8. šolsko leto se je malo mogoče ozirati, ker so učenci v poslednjih dveh šolskih letih v poletnem času šole oproščeni.

Katehet naj prične pouk s sv. zgodbami, naj iz njih izvaja dotične pojme ter jih zлага v verske in npravstvene nauke. On naj zahteva, da otroci po katekizmu odgovarjajo na posamezna vprašanja in sicer učenci v I. oddelku se naj uče pred vsem sv. zgodb, v II. oddelku posameznih verskih, iz svetih zgodb izvedenih pojmov, in otroci v III. oddelku naj se uče posameznih verskih in npravstvenih naukov doslovno po katekizmu. Prilичno se dodajo liturgične pripombe. V enorazrednici naj se toraj poučava učna tvarina prvih treh razredov po normalnem učnem načrtu in sicer po navedenem navodilu.

Pripomba. Ta učni načrt velja za vse one šole, kjer učenci hodijo pridno v šolo ter more katehet redno poučevati. Kjer ima kake neprilike, naj katehet v začetku šolskega leta sestavi učni načrt ter ga predloži dekanu, da ga odobri.

Dvorazredna ljudska šola.

Ta šola ima dva razreda. V prvem razredu je 1. in 2. šolsko leto prvi, 3. šolsko leto drugi oddelk; v drugem razredu 4., 5. in 6. šolsko leto prvi, 7. in 8. šolsko leto drugi oddelk — na katerega se ni ozirati, ker so otroci v poletnem času šole oproščeni.

1. razred.

V tem razredu naj se dovrši učna snov, po normalnem učnem načrtu upredeljena za 1. in 2. razred. Treba posebno odločiti one verske pojme in resnice, ki so potrebne pri učenju katekizma.

2. razred.

V tem razredu in sicer v prvem oddelku naj se poučuje učna snov upredeljena po normalnem učnem načrtu za 3. razred ljudske šole. V drugem oddelku (ako se nahaja), ki obsega poslednji dve šolski leti, naj se učna snov ponavlja, vtemeljuje ter doda učna snov iz liturgike kratko in razumljivo.

Trirazredna ljudska šola.

Ta šola ima v I. razredu 1. in 2. v II. razredu 3. in 4. šolsko leto; v prvem oddelku III. razreda 5. in 6., in v drugem oddelku 7. in 8. šolsko leto.

1. razred.

V tem razredu naj se poučavajo sv. zgodbe starega in novega zakona, kakor v 1. in 2. razredu po normalnem učnem načrtu.

2. razred.

Tu naj se poučava isto, kar v 4. razredu po normalnem učnem načrtu ter se prilično razlaga liturgika.

Štirirazredna ljudska šola.

Ta šola ima v I. razredu 1., v II. razredu 2. in 3., v III. razredu 4. in 5. in v IV. razredu 6., 7. in 8. šolsko leto.

V I. razredu

naj se poučava to, kar je predpisano po normalnem učnem načrtu za prvi razred ljudske šole.

V II. razredu

to, kar po normalnem učnem načrtu v 2. razredu pa tudi najvažnejši verski in npravstveni nauki upredeljeni po normalnem učnem načrtu za tretji razred.

V III. razredu

to, kar po normalnem učnem načrtu v tretjem razredu zlasti pa priprava na vreden sprejem sv. zakramentov.

V IV. razredu.

naj se predela učno gradivo, upredeljeno po normalnem učnem načrtu za 4. razred; prilično naj se razlaga liturgika. Iz cerkvene zgodovine naj bi znali učenci vsaj živitopise deželnih patronov: Sv. Jožefa, sv. Štefana, sv. Janeza Nepomuka.

Petrazredna ljudska šola.

Poučava naj se vse učno gradivo, po normalnem učnem načrtu določeno za pet prvih razredov, poleg tega nekoliko iz cerkvene zgodovine zlasti: sv. Štefan, sv. Janez Nepomuk, sv. Peter in Pavel.

Šestrazredna ljudska šola (kjer se nahaja).

V prvih pet razredih naj se poučava učno gradivo, kakor je po normalnem učnem načrtu določeno za pet prvih razredov. V 6. razredu naj se vse ponavlja, v temeljuje in bolj natanko potrjuje z dokazi; razun tega iz cerkvene z godovine: Sv. Anton puščavnik, Konstantin Veliki, sv. Benedikt, sv. Ciril in Metod in sv. Janez Nepomuk.

Sedemrazredna ljudska šola (kjer se nahaja).

V prvih pet razredih naj se poučava to kar je po normalnem učnem načrtu določeno za 5 prvih razredov.

V 6. razredu to kar v 1. v 7. razredu, kar v 2. razredu meščanske šole, in sledeče iz cerkvene zgodovine.

Delovanje apostolov, zlasti sv. Petra in Pavla.

Razdjanje Jeruzalemskega mesta.

Konstantin Veliki. Sv. Helena.

Sv. Severin. Sv. Bonifacij. Sv. Benedikt.

Vstanovitev cerkvene države.

Sv. Ciril in Metod.

Spreobrnjenje Čehov. Sv. Janez Nepomuk.

Janez Hus.

Razširjanje in propad protestantizma.

Poleg kot uvod kratko: Lutrov odpad od katoliške cerkve.

Pij IX. in Leon XIII.

Osemrazredna ljudska šola.

Tu naj se ravna celo po normalnem učnem načrtu.

Katehetični in pedagogični sveti.

Katoliška vzgoja mladine je glavna naloga šolske katekeze, kateri služi nauk samo kot pomoček; tretji pomoček vzgoje je vredno prejemanje cerkvenih sredstev milosti.

Pastirsko pismo prečastitih avstrijskih škofov z dne 19. novembra 1891 se je o tem predmetu tako izrazilo: „Kolikor le premoremo, se moramo truditi, da se bodo otroci, katere je naš božji Vzveličar posebno ljubil, v katoliški veri in njenih zapovedih in pa o sredstvih za pridobljenje milosti podučili skrbno in natančno“.

Katekizem združi v ta namen verske in npravne resnice v najkrajši obliki in je torej lahko razumljivo razlaganje veroizpovedi in deset božjih zapovedi. Ko napreduje po vprašanjih in odgovorih se poslužuje starodavnega in preskušenege didaktičnega načina, kateri je rabil že tudi Pitagorejem ter Sokratu in njegovim učenecem. Jedro in določnost katekizmove vsebine ga razločuje od vseh samo človeških navodov, katere občudujejo oni, ki bi radi znikali zvezo med razodeto vero in npravnostjo.

Poganstvo ni poznalo katekizma v krščansko katoliškem pomenu, ker se njegova resnična slutnja o Bogu ne da ločiti od leposlovnega kinča in se brez lepšav kar nič ne prikupi.

Tudi deistična prosveta ne glešta katekizma, ker se izmišljotine, ki so na mesto vere stopile, določno omejiti ne dajo.

Obilna razširjenost katoliškega katekizma, njegova drobnost in pa nizka cena, njegova raba v zgodnji mladosti so mu utisnile znak splošnosti in vsakdanjosti, tako da se lahko prezre vzvišenost in pa imenitnost njegove vsebine. Malo se ljudje zmenijo za knjižico pa ne pomislijo,

da „Mali katekizem“ na 58 straneh v 57 prašanjih in odgovorih hrani vse zaklade božje modrosti in pa izkušnje tisočletij. Recimo, da bi bil naš drobni katekizem v roke prišel Sokratu, Platonu, Aristotelu, Ciceronu ali Seneki. Strmeli bi bili in pa čudili bi se bili in srečni bi bili, da so resnico našli, gledajoč solnčno svitlobo, ki jim je tako naglo zasijala in poslušajoč nauk, ki vse zagonetke reši, vse dvome pojasni, vse težave odstrani, in ki napravi tako čudovito zvezo med Bogom in človekom, nebom in zemljo, večnim in časnim, in to brez obilice besedi, s toliko jasnostjo in določnostjo, da ni treba nič drugega ko dobre volje, da verujemo, razumemo in ljubimo božjega Stvarnika in Odrešenika.

Med tem ko katekizem vzveličanske nauke v sintetični obliki podaje, jih genetično razlagajo zgodbe sv. pisma. One so namreč nepresegljiv vzor genetičnega poučevanja, katerega so bili že sv. cerkveni očetje veseli. Sv. Avguštin govori v svojem spisu: „De catechizandis rudibus“ o tem predmetu tako: „Narratio plena est, cum quisque primo catechizatur ab eo quod scriptum est: In principio fecit Deus coelum et terram, usque ad praesentia tempora Ecclesiae. Non tamen propterea debemus totum Pentateuchum totumque Evangelium . . . memoriter reddere; quod nec tempus capit, nec ulla necessitas postulat; sed cuncta summam generatimque complecti . . . caetera vero celeri percursione contexere.* Pri tem torej naj bode zgodba zlati obod za vrsto biserjev katoliških verskih in nravnih nauk. Zavzet od vzvišenosti sv. pisma se učitelj ne bo branil se z majhnimi učenci ponižati, in leto na leto eden in tisti nauk ponavljati, kakor tudi mi obiskovalcem svojo domačijo, ki jo že davno poznamo, radi razkazujemo;

* S. Aurelii Augustini Hipponensis Episcopi De catechizandis rudibus liber unus, cap. 3, § 5, Editio J. P. Migne, Lutetiae Parisiorum 1841. tom 6.

ko se naš poslušavec veseli, se pa tudi mi sami razvnamemo.

Kar že nežni mladini sv. zgodbe razumljive dela in jih vsaki starosti prijetne stori, da se rada iz nje uči, to je čudovito združenje priprostosti z nedosegljivo globokostjo, ki je lastna njihovi vsebini. Kažejo nam človeško življenje in pa božje delovanje, ki je človeka vodilo; z epičnim pesništvom se odlikujejo po svoji živahnosti in pisanosti, z didaktičnim pa po globokem znanju in modrosti. Če pa vsa poezija v zraku visi in gine, vedejo sv. zgodbe k spoznanju Boga v duhu in v razodeti resnici. Za probujajočo se nravno zavest imajo biblične zgodbe zglede dobrega in grešnega, ki so tako na tanko načrtani ko najstrožje moralno-filozofične določbe, vendar pa resnični, žive podobe iz dejanskega sveta.

Za daljnji pouk o tej preimenitni stvari se naj preučijo sledeči spisi: „Lehrbuch der Pädagogik von Dr. Albert Stöckl. Zweite Aufl. Mainz, 1880.“ — „Katechetik von Dr. Simon Katschner. Graz, 1899.“ Hvaleredno delo. — „Pedagogika. Spisal Anton Zupančič v Ljubljani, 1899.“ „Razlaga Velikega Katekizma. Spisal Dr. Ivan Križanič. V Mariboru, 1899.“ — „Allgemeine Erziehungslehre von Fr. S. Rudolf Hassman. Wien, 1895.“ Dober voditelj. — „Lehrbuch der allgemeinen Erziehungslehre von Virgil Grimmich. Wien, 1897.“ — „Pädagogik und Didaktik von Dr. Josef Müller. Mainz, 1899.“ — „Didaktik von Otto Willmann. Braunschweig, 1894.“ Na to delo se je tudi v navzočem spisu večkrat oziralo. — „Leitlinien der Unterrichtspraxis von Franz Wiedemann. Braunschweig, 1894.“ V duhu Willmanovem. — „V. A. Achille, Methodik, erläutert von Dr. Keller. Freiburg, 1899.“ Stane 2 gld. 28 kr. — „Didaktik und Methodik der kath. Religionslehre. Von J. N. Brunner. München, 1898.“ Stane 72 kr.

58.

De cultu sacratissimi cordis Iesu amplificando.

SACRAE RITUUM CONGREGATIONIS LITTERAE.

Reverendissime Domine.

Etsi gratum semper mihi fuit officium communicandi cum Ecclesiae Praesulibus ea, quae supremus eiusdem Pastor illis significanda praescripserit; gratissimum modo accidit patefacere singulis Sacrorum Antistibus suavissimam animi voluptatem, quam SSMUS D. N. LEO PP. XIII percepit ex promulgatione novissimae suae Epistolae Encyclicae, qua universum humanum genus Sacratissimo Cordi D. N. Iesu Christi solemniter devovendi auctor fuit. Novit enim quanta animi propensione, quo consensu voluntatum fuerint eae litterae ab omnibus tum pastoribus tum fidelium gregibus receptae, et quam prompte ac studiose fuerit illis ubique obsecundatum.

Ipsamet sane Summus Pontifex cunctis exemplo praeivit; et ad suas Vaticanas Aedes, in sacello, cui a Paulo V nomen est, institutâ per Ipsum supplicatione, universum terrarum orbem divino Iesu Cordi obtulit et devovit. Cuius exemplum secutus romanus populus, magna frequentia convenit in Patriarchales et minores Basilicas, in templa quaelibet curialia, in aedes sacras prope singulas; ibique solemnem consecrationis formulam iteravit, unoque veluti ore confirmavit.

Protinus allatae sunt undique litterae, et quotidie afferuntur, nuntiantes, eundem consecrationis ritum, pari studio ac pietate, peractum fuisse in unaquaque dioecesi, imo in singulis ferme ecclesiis; neque Italiae solum et Europae, sed et regionum maxime dissitarum. Cuius

universi catholici populi consensus in obsecundando votis et voluntati supremi omnium Patris, profecto laus maxime debetur sacris Praesulibus, qui suis gregibus eiusmodi in re auctores fuerunt ac duces. Quapropter, Summi Pontificis obsequens desiderio, Tibi et singulis, qui tuae subiacent potestati, animarum regimen gerentibus, Eius nomine, magnopere gratulor et gratias ago.

Siquidem, ut in iisdem encyclicis litteris BEATISSIMUS PATER edicit, uberes iucundissimosque fructus, nedum in singulos christifideles, verum et in universam christianam familiam, imo et in omne genus hominum, ex hac solemnii oblatione derivaturos confidit, et nos cum Eo confidimus. Omnes enim intime sentiunt quam necessarium sit, ut languescens nimium fides vividius excitetur; ut sinceræ caritatis ardor ignescat; ut exsultantibus nimium cupiditatibus frena iniiciantur, moribusque in dies contabescentibus medicaminis nonnihil afferatur. Omnium in votis esse debet, ut humana societas suavissimo Christi imperio subiiciatur, Eiusque regium ius, divinitus Ei in omnes gentes collatum, civiles etiam potestates cognoscant et revereantur; quo fiat ut Ecclesia Christi, quæ regnum Ipsius est, magis magisque amplificetur et ea perfruatur libertate et quiete, quæ ad novos usque triumphos comparandos prorsus est ei necessaria. Ad hoc denique ab omnibus enitendum est, ut innumeras gravissimasque iniurias, quæ quotidie, in universo orbe, divinæ maiestati ab ingratis hominibus inferuntur, compensare piis operibus ac reparare studeamus.

Verum ut concepta spes novas in dies vires acquirat, ac bonum eiusmodi semen affluenter germinet, uberioremque afferat messem, necesse est ut iam excitata pietas erga sacratissimum divini Redemptoris Cor stabilis perseveret, imo alatur indesinenter. Constans enim perseverantia in precibus quamdam, ut sic loquar, vim afferet dulcissimo Iesu Cordi, ut earum recludat fontes gratiarum, quas Ipsemet cupidissime elargiri desiderat, quemadmodum B. Margaritæ Alacoque, amantissimæ suæ, significavit non semel.

Quamobrem Summus Pontifex, me usus suæ voluntatis interprete, Amplitudinem Tuam et universi catholici orbis sacrorum Antistites vehementer hortatur, ut, coeptis alacres insistentes, ea excogitent et constituent, quæ, pro varia locorum ac temporum conditione, ad optatum finem assequendum magis conducibilia videantur.

Ipse vero BEATISSIMUS PATER commendat quam maxime eum morem, qui iam in pluribus ecclesiis obtinuit, ut per integrum mensem Iunium varia pietatis obsequia divino Cordi publicè præstentur: quod ut lubentius perficiatur, thesauros Ecclesiæ reserans, tercentorum dierum indulgentiam christifidelibus impertit, toties lucrandam quoties sacris eiusmodi exercitiis interfuerint; plenariam vero iis qui saltem decem in mense vicibus idipsum præstiterint.

Magnopere etiam in votis habet SANCTISSIMUS DOMINUS, ut praxis, alte commendata, ac pluribus iam in locis usurpata, qua, prima qualibet sexta feria cuiusvis mensis nonnulla obsequia peraguntur in honorem sanctissimi Cordis, largius assidue propagetur: recitatis publicè Litanis, quas nuper Ipse probavit, et iterata consecrationis formula a se proposita. Quæ praxis si in christiano populo augetur, et quasi in morem transeat, iugis erit et frequens affirmatio divini illius et regii iuris, quod Christus in omne humanum genus a Patre accepit, et effuso sanguine acquisivit. Quibus obsequiis ipse lenitus, utpote qui dives est in misericordia, mireque propensus ad homines beneficiis cumulandos, et eorum nequitiae obliviscetur et ipsos nedum ut fideles subditos, verum ut amicos et filios carissimos amplectetur.

Praeterea BEATISSIMUS PATER vehementer exoptat ut adolescentes, ii maxime qui litteris scientiisque dant operam, in eas societates congregentur, quæ pii *coetus* vel *sodalitæ a Sacro Iesu Corde* nuncupantur. Constant nimirum ex illo delectorum adolescentium agmine, qui, dato sponte nomine, statutâ per hebdomadam die et hora, in aediculas aut templa, aut ipsorum litterariorum ludorum sacella conveniunt, ibique, alicuius sacerdotis ductu, pia quaedam in honorem sacri Cordis Iesu exercitia devote peragunt. Si gratum acceptumque divino Redemptori pium quodvis accidit obsequium, quod ipsi a suis fidelibus exhibeatur, iucundissimum profecto illud est, quod e iuvenili pectore elicitor. Nec vero sermone assequi possumus quantopere id ipsum iuvenili eidem ætati sit profuturum. Assidua enim divini Cordis contemplatio, et penitior virtutum eius et ineffabilis amoris cognitio nequit fervescentes iuvenum cupiditates non frangere, et virtuti sectandæ stimulos non adiciere. — Qui pariter coetus iniri ac frequentari poterunt inter adultos, in iis quæ, varii generis, *Societates catholice* nuncupantur.

Ceterum piæ eiusmodi exercitationes, quas memoravimus, nullimode a Sanctissimo Patre indicuntur; sed omnia Ipse episcoporum prudentiæ et sagacitati permittit, in quorum studiosa propensissimaque voluntate plane confidit: illud unice exoptans, ut in populis christianis pietas erga sacratissimum Cor Domini Iesu indesinenter floreat et virescat.

Interim Amplitudini Tuæ diuturnam ex animo felicitatem adprecor.

Amplitudinis Tuæ uti Frater
Romæ, ex Secretaria SS. Rituum Congregationis die
XXI Iulii, anno MDCCCLXXXIX.

C. EPISCOPUS PRAENESTINUS CARD. MAZZELLA
S. R. C. Praefectus.

D. PANICI *S. R. C. Secretarius.*

Index indulgentiarum Ss. Rosarii.

Reverendissime Domine.

In ea, quam Summus Pontifex LEO PP. XIII de *Rosarii Marialis* sodalitatibus anno superiore Constitutionem edidit, haec, praeter cetera, edicebantur: „Magistri Generalis Ordinis Praedicatorum cura et studio, absolutus, atque accuratus, quamprimum fieri potest, conficiatur „index indulgentiarum omnium, quibus Romani Pontifices „Sodalitatem Sacratissimi Rosarii ceterosque fideles illud „pie recitantes cumularunt, a Sacra Congregatione Indulgentiarum et SS. Reliquiis praeposita expendendus et Apostolica auctoritate confirmandus“. — Quod igitur imperatum erat, iam demum executioni mandatum est; mihi quoque, grato quidem officio, a Beatissimo Patre commissum, ut praedictum Indicem, diligentissimis curis confectum, supremaque Sua auctoritate adprobatum, Episcopis universis, ceterisque, quorum interest, mitterem.

Hanc vero Sanctissimi Domini voluntatem dum obsequens facio, nil sane dubito, quin Amplitudo tua constans illud studium mirabitur nec sine Dei instinctu esse aestimabit, quo Summus Pontifex, multos iam annos, ad augustam Dei Matrem confugere sanctissimi Rosarii ritu fideles omnes hortatur.

Kalendis primum septembribus anni MDCCCLXXXIII, Litteris Encyclicis *Supremi Apostolatus*, beneficia per Marialis Rosarii preces in christianum nomen collata recolens, in spem certam se adduci professus est, hanc eandem precandi rationem, hisce etiam difficillimis Ecclesiae temporibus, contra errorum vim late serpentium exundantemque morum corruptionem ac potentium adversariorum impetum profuturam. Quamobrem, additis Indulgentiarum praemiis, edixit ut a catholicis ubique terrarum magna Dei Mater, Rosarii ritu, toto octobri mense coleretur.

Ex illo Beatissimus Pater, quotannis fere, hortari populos, christianos haud destitit ut Rosarii consuetudine validum Deiparae patrocinium demereri Ecclesiae perseverarent. Ad studium vero fidelium augendum quidquid Marialis Rosarii dignitatem commendaret, datis a se litteris, sapientissime illustravit; seu naturam precationis eius rimando, seu vim extollendo qua pollet ad christianas virtutes fovendas, seu demum maternam ad opitulandum Virginis miserationem scite amanterque explicando.

Quem modo sacrarum Indulgentiarum Indicem ad te mitto, is veluti constantis operis fastigium est; hoc etenim Beatissimus Pater et fidem promissi praestat, et quae huc usque egit ad promovendam Rosarii religionem luculenter confirmat.

Bifariam Index dispescitur: pars altera Indulgentias

exhibet, qua unis Sodaliciis a Mariali Rosario conceduntur; altera, quae fidelibus universis communes sunt.

Haec Apostolicae largitatis munera ut commissus tibi populus norit proque merito aestimet Amplitudo tua curabit. Qua occasione Beatissimus Pater sollicite te usurum confidit ad fideles ipsos efficacius incitandos, ut reflorentem Rosarii consuetudinem studiose pieque servent, tum nomen Sodaliciis dantes, tum octobrem mensem Reginae a Rosario dicantes, tum etiam in sua quisque domo et familia pium Rosarii officium quotidie peragentes.

Assidua hac imploratione mota, miseros Hevae filios Regina coelestis gloriosissima audiet clemens et exaudiet; quamque operam afflictis Ecclesiae rebus efflagitamus uberius sine dubio impertiet.

Amplitudini Tuae diuturnam ex animo felicitatem adprecor.

Romae, die 30 Augusti an. 1899.

Amplitudinis Tuae uti Frater addictissimus

L. ✚ S.

Fr. H. Mre CARD. GOTTI

S. C. Indulgentiarum et SS. Reliquiis praeposita Praefectus.

† A. SABATUCCI Archiepiscopus Antinoensis, *Secretarius.*

INDULGENTIAE CONFRATERNITATIS SANCTISSIMI ROSARII.

PARS PRIMA.

INDULGENTIAE CONFRATRIBUS PROPRIAE.

I.

PRO IIS QUI CONFRATERNITATI NOMEN DANT.

1. Indulgentia Plenaria, si confessi sacraque communione refecti in confraternitatem recipiuntur (Gregorius XIII, *Gloriosi*, 15 Jul. 1579).

2. Indulgentia Plenaria, si legitime inscripti et confessi, eucharistiae sacramentum sumunt in ecclesia seu capella confraternitatis, tertiam partem Rosarii recitant et ad intentionem Summi Pontificis orant (S. Pius V, *Consueverunt*. 17 Sept. 1569).

NOTA. — Qui confraternitati adscribuntur, has indulgentias aut ipsa adscriptionis die, aut die dominica vel festiva proxime sequenti lucrari possunt (S. C. Indulg. 25 Febr. 1848).

II.

PRO IIS QUI RECITANT ROSARIUM.

A. — *Quovis anni tempore.*

3. Indulgentia Plenaria, semel in vita, si Rosarium ex instituto confraternitatis per hebdomadam recitant (Innocentius VIII, 15 Oct. 1484).

4. Si integrum Rosarium recitant, omnes consequuntur indulgentias quae in Hispania conceduntur coronam B. Mariae V. recitantibus (Clemens IX, *Exponi nobis*, 22 Februarii 1668).

5. Indulgentia quinquaginta annorum, semel in die, si tertiam partem Rosarii recitant in capella SS. Rosarii seu saltem in conspectu altaris praedictae capellae, vel si extra civitatem, in qua erecta est confraternitas, commorantur, in ecclesia vel oratorio publico quocumque (Adrianus VI, *Illius qui*, 1 Apr. 1523).

6. Indulgentia decem annorum et totidem quadragenarum, si ter in hebdomada Rosarium recitant, pro qualibet vice (Leo X, *Pastoris aeterni*, 6 Octob. 1520).

7. Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum, pro qualibet hebdomada si integrum Rosarium recitant (S. Pius V, *Consueverunt*, 17 Sept. 1569).

8. Indulgentia quinque annorum et totidem quadragenarum quoties, recitando Rosarium, in salutatione angelica nomen Iesu devote proferunt (Pius IX, Decr. S. C. Indulg., 14 Apr. 1856).

9. Indulgentia duorum annorum si integrum Rosarium per hebdomadam dicendum per tres dies distribuunt, pro uno quolibet ex his tribus diebus, quo tertiam partem Rosarii recitant (Clemens VII, *Etsi temporalium*, 8 Maii 1534).

10. Indulgentia tercentum dierum si recitant tertiam partem Rosarii (Leo XIII, 29 Aug. 1899).

11. Indulgentia centum dierum quoties alios inducunt ad tertiam partem Rosarii recitandum (Leo XIII, 29 Aug. 1899).

12. Indulgentia tercentum dierum, semel in die, si dominicis vel festis diebus in aliqua ecclesia Ordinis Praedicatorum assistunt exercitio recitandi vel canendi processionaliter singulas Rosarii decades coram singulis mysteriis sive in pariete, sive in tabulis depictis (S. C. Indulg. 21 Maii 1892).

B. — *Certis anni diebus vel festis.*

13. Indulgentia Plenaria, in festo Annuntiationis B. M. V., si confessi et communione refecti Rosarium recitant (S. Pius V, *Iniunctum nobis*, 14 Ian. 1566).

14. Indulgentia decem annorum et totidem quadragenarum, in festis Purificationis, Assumptionis et Nativitatis B. M. V. si Rosarium recitant (S. Pius V, loc. cit.).

15. Indulgentia decem annorum et totidem quadragenarum, in festis Resurrectionis, Annuntiationis et Assumptionis B. M. V. si tertiam partem Rosarii recitant (S. Pius V, *Consueverunt*, 17 Sept. 1569).

16. Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum in reliquis festis D. N. I. C. et B. M. V. in quibus sacra ipsius Rosarii mysteria recensentur (scilicet, in festis Visitationis B. M. V., Nativitatis D. N. I. C., Purificationis et Compassionis B. M. V. [feria sexta post dominicam passionis], Ascensionis D. N. I. C., Pentecostes

et Omnium Sanctorum), si saltem tertiam partem Rosarii recitant (S. Pius V, loc. cit.).

17. Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum in festis Nativitatis, Annuntiationis et Assumptionis B. M. V. si integrum Rosarium ex instituto confraternitatis per hebdomadam recitant (Sixtus IV, *Pastoris aeterni*, 30 Maii 1478; Leo X, *Pastoris aeterni*, 6 Oct. 1520).

18. Indulgentia centum dierum in festis Purificationis, Annuntiationis, Visitationis, Assumptionis et Nativitatis B. M. V. (Leo X, loc. cit.).

III.

PRO IIS QUI COMITANTUR PROCESSIONEM SS. ROSARII.

19. Indulgentia Plenaria, si confessi et communicati processioni prima mensis dominica intersunt, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant et insuper capellam SS. Rosarii visitant (Gregorius XIII, *Ad augendam*, 24 Oct. 1577).

NOTA. — Hanc indulgentiam, confratribus concessam, consequi poterunt confratres itinerantes, navigantes aut alicui inservientes (quos inter milites actu servientes adnumerantur) integra Rosarii recitatione; infirmi vero, vel legitime impediti si tertiam partem Rosarii recitant (Gregorius XIII, *Cupientes*, 24 Dec. 1583).

20. Indulgentia Plenaria si processionem associant in festis Purificationis, Annuntiationis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, Praesentationis et Immaculae Conceptionis B. M. V. (Pius IV, *Dum praeclara*, 28 Febr. 1561), vel aliquo die infra octavas istorum festorum (S. C. Ind., 25 Febr. 1848).

21. Indulgentia quinque annorum acquirenda, quando ex eleemosynis confraternitatis virgines matrimonio iungendae dotantur, si processioni intersunt (Gregorius XIII, *Desiderantes*, 22 Mart. 1580).

22. Indulgentia centum dierum, si processionem debitibus diebus faciendam associant (Gregorius XIII, *Cum sicut*, 3 Ian. 1579).

23. Indulgentia sexaginta dierum, si processiones ordinarias tam confraternitatis, quam alias quascumque de licentia Ordinarii celebratas, etiam SS. Sacramenti ad infirmos delati, comitantur (Gregorius XIII, *Gloriosi*, 15 Iul. 1579).

IV.

PRO IIS QUI VISITANT CAPELLAM VEL ECCLESIAM CONFRATERNITATIS.

24. Indulgentia Plenaria qualibet prima mensis dominica, si confessi et s. communione refecti id faciunt, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant (Gregorius XIII, *Ad augendam*, 12 Mart. 1577).

NOTA. — Hanc indulgentiam etiam confratres infirmi, qui ad eandem ecclesiam accedere non valent,

lucrari possunt, si, praevia confessione et communione, domi ante devotam imaginem Rosarium seu coronam (h. e. tertiam partem Rosarii: S. C. Indulg. 25 Febr. 1877 ad 6), aut septem psalmos devote recitant (Gregorius XIII, loc. cit.).

25. Indulgentia Plenaria, quavis prima mensis dominica, si sacramentis muniti, expositioni sanctissimi eucharistiae sacramenti in ecclesia confraternitatis, quatenus de Ordinarii licentia locum habet, per aliquod temporis spatium devote intersunt, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant (Gregorius XVI, *Ad augendam*, 17 Decembris 1833).

26. Indulgentia Plenaria, si confessi ac s. communione refecti capellam SS. Rosarii aut ecclesiam confraternitatis visitant, ibique ad mentem Summi Pontificis orant a primis vesperis usque ad occasum solis in festis Domini Nativitatis, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis et Pentecostes: item in duabus feriis sextis quadragesimae ad arbitrium eligendis; nec non in festo Omnium Sanctorum, ac semel infra octiduum Commemorationis omnium fidelium defunctorum (Gregorius XIII, *Pastoris aeterni*, 5 Maii 1582; Gregorius XVI, *Ad augendam*, 17 Decembris 1833; S. C. Indulg., 12 Maii 1851).

27. Indulgentia Plenaria, sub iisdem conditionibus, a primis vesperis usque ad occasum solis, in festis B. M. V. Immaculatae Conceptionis, Nativitatis, Praesentationis, Annuntiationis, Visitationis, Purificationis, Assumptionis ac in festo septem Dolorum (feria sexta post dominicam passionis) (Gregorius XIII, loc. cit.; Clemens VIII, *De salute*, 18 Ian. 1593; Gregorius XVI, loc. cit.).

NOTA a. — Indulgentia Plenaria in festis B. M. V. Conceptionis, Nativitatis, Praesentationis, Annuntiationis, Visitationis, Purificationis et Assumptionis acquiri etiam potest per octavam, sed semel tantum in quovis octiduo (S. C. Ind., 25 Febr. 1848).

NOTA b. — Indulgentia Plenaria in diebus Paschatis, Ascensionis et Pentecostes, ac in festis B. M. V. Immaculatae Conceptionis, Nativitatis, Annuntiationis, Visitationis, Purificationis, Praesentationis et Assumptionis, nec non in duabus feriis sextis quadragesimae acquiri potest etiam visitando quaecumque aliam ecclesiam vel publicum oratorium (S. C. Indulg. 12 Maii 1851).

NOTA c. — Quoad itinerantes, navigantes, inservientes vel infirmos aut alias legitime impeditos, pro acquisitione Indulgentiae Plenariae ecclesiam seu capellam SS. Rosarii visitantibus concessae diebus quibus festa mysteriorum Rosarii celebrantur, idem dicendum, quod superius de iis, qui processioni intervenire nequeunt (n. 19), dictum est (Sixtus V, *Dum ineffabilia*, 30 Ianuarii 1586).

28. Indulgentia Plenaria, sub iisdem conditionibus, dominica infra octavam Nativitatis B. M. V. (Clemens VIII, *Ineffabilia*, 12 Febr. 1598).

29. Indulgentia Plenaria, sub iisdem conditionibus, dominica tertia Aprilis, a primis vesperis usque ad solis occasum (Gregorius XIII, *Cum sicut*, 3 Ian. 1579).

30. Indulgentia septem annorum et totidem quadragesimarum, si confessi sacraque communione refecti capellam seu altare confraternitatis visitant, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant in diebus Nativitatis Domini, Paschatis, Pentecostes, et in festis Immaculatae Conceptionis, Nativitatis, Annuntiationis, Visitationis et Assumptionis B. M. V., nec non in festo Omnium Sanctorum (Clemens VIII, *Salvatoris*, 13 Ian. 1593; Idem, *De salute*, 18 Ian. 1593).

31. Indulgentia centum dierum pro quolibet die quo visitant capellam seu altare SS. Rosarii, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant (Gregorius XIII, *Cum sicut*, 3 Ian. 1579).

NOTA. — Moniales in clausura viventes, invenes utriusque sexus in collegiis, seminariis, conservatoriis degentes, omnesque demum personae viventes in institutis ex quibus ad libitum egredi non possunt, imo et membra societatum catholicarum, omnes indulgentias pro quibus praescriberetur visitatio capellae seu ecclesiae confraternitatis — dummodo huic rite adscripti sint — lucrari possunt visitando propriam ipsorum ecclesiam, seu capellam, sive oratorium (S. C. Ind. 11 Aug. 1871; 8 Febr. 1874).

Confratres infirmi vel quomodocumque impediti quominus sacramentum eucharistiae recipiant, aut ecclesiam vel capellam visitent, indulgentias omnes pro quibus istae conditiones praescribuntur lucrari possunt, si confessi aliisque iniunctis operibus adimpletis, aliquod pium opus a confessario iniunctum exequantur.

Cum in quibusdam festis pro visitatione ecclesiae seu capellae SS. Rosarii praeter plenariam indulgentiam aliqua etiam indulgentia partialis concessa fuerit, ad hanc quoque acquirendam distincta ecclesiae seu capellae visitatio necessaria est.

V.

PRO IIS QUI VISITANT QUINQUE ALTARIA.

32. Confratres qui visitant quinque altaria cuiuscumque ecclesiae vel oratorii publici, vel quinquies unum duove altaria ubi quinque non reperiuntur, lucrantur eisdem indulgentias ac si Romae stationes visitarent (Leo X, 22 Maii 1518).

VI.

PRO IIS QUI DICUNT VEL AUDIUNT MISSAM VOTIVAM SS. ROSARII.

33. Indulgentiae omnes integrum Rosarium recitantibus concessae, pro confratribus sacerdotibus si missam votivam secundum missale romanum pro diversitate temporis ad altare SS. Rosarii celebrant (quae missae votivae

bis in hebdomada dici possunt); pro aliis autem confratribus si tali missae assistunt et ibi pias ad Deum fundunt preces (Leo XIII, *Ubi primum*, 2 Oct. 1898).

34. Indulgentiae omnes concessae iis qui processionem prima uniuscuiusque mensis dominica fieri solitam associant, pro iis qui consuetudinem habent celebrandi vel audiendi hanc missam, semel in mense, die quo confessi sacramentum communionis recipiunt (Clemens X, *Caelestium munerum*, 16 Febr. 1671).

35. Indulgentia unius anni pro iis qui in sabbatis quadragesimae assistunt coniunctim missae, concioni de B. M. V. et antiphonae „Salve Regina“ (Gregorius XIII, *Desiderantes*, 22 Mar. 1580).

VII.

PRO IIS QUI DEVOTIONEM QUINDECIM SABBATORUM SS. ROSARII PERAGUNT.

36. Indulgentia Plenaria in tribus ex quindecim sabbatis, uniuscuiusque arbitrio eligendis, si per quindecim sabbata consecutiva (vel immediate praecedentia festum SS. Rosarii, vel etiam quolibet infra annum tempore) confessi et s. communione refecti ecclesiam confraternitatis visitant ibique ad intentionem Summi Pontificis orant (S. C. Indulg. 12 Dec. 1849).

37. Indulgentia septem annorum et totidem quadragesimarum in duodecim sabbatis n. 36 non comprehensis (S. C. Indulg. 12 Dec. 1849).

VIII.

PRO IIS QUI MENSE ROSARIANO CERTAS DEVOTIONES PERAGUNT.

38. Indulgentia Plenaria, si exercitio mensis octobris, in ecclesiis Ordinis Praedicatorum institui solito, saltem decies interfuerunt, die ab ipsis eligendo, si sacramenta recipiunt et ad intentionem Summi Pontificis orant (S. C. Indulg., 31 Aug. 1885).

39. Indulgentia septem annorum et totidem quadragesimarum quoties devotionibus in ecclesiis Ordinis Praedicatorum mense octobris quotidie institui solitis intersunt (S. C. Ind., 31 Aug. 1885).

IX.

PRO IIS QUI ASSISTUNT ANTIPHONAE „SALVE REGINA“ CANTATAE.

40. Indulgentia trium annorum et totidem quadragesimarum, si in ecclesia confraternitatis cum candela accensa (ubi usus viget, alibi adiungatur una „Ave Maria“) assistunt antiphonae „Salve Regina“ cantari solitae in festis B. M. V. quae ab universa ecclesia celebrantur (S. C. Indulg., 18 Septem. 1862 ad 4.) et in Apostolorum natalitiis, ac festis Sanctorum Ordinis Praedicatorum (Clemens VIII, *Ineffabilia*, 12 Febr. 1598).

41. Indulgentia centum dierum, omnibus diebus per totum annum, si huic antiphonae post completorium assistunt (Clemens VIII, loc. cit.).

42. Indulgentia quadraginta dierum in omnibus sabbatis ac diebus festivis per annum (Leo X, *Pastoris aeterni*, 6 Oct. 1520).

NOTA. — Indulgentias nn. 40 et 41 recensitas legitime impediti, quominus in ecclesia huic antiphonae adstent, lucrari possunt si eandem flexis genibus coram altari vel imagine B. M. V. recitant (Clemens VIII, *Ineffabilia*, 12 Febr. 1598).

X.

PRO IIS QUI ORATIONEM MENTALEM AUT ALIA SPIRITUALIA EXERCITIA PERAGUNT.

43. Indulgentia Plenaria, semel in mense, si per integrum mensem quotidie per mediam horam vel saltem per quartam horae partem mentali orationi operam dant, die ad eorum arbitrium eligendo, quo sacramenta poenitentiae et eucharistiae recipiunt (Clemens X, *Ad ea*, 28 Ian. 1671).

44. Indulgentia Plenaria, si in memoriam quadraginta dierum, quibus dominus Iesus stetit in deserto, per eundem numerum dierum in oratione, mortificatione et in aliis piis operibus sese exercuerint, semel in anno, die ab ipsis eligendo (Pius VII, *Ad augendam*, 16 Februarii 1808).

45. Indulgentia septem annorum et totidem quadragesimarum, quoties per mediam horam mentali orationi operam dant (Clemens X, *Ad ea*, 28 Ian. 1671).

46. Indulgentia centum dierum quoties per quartam horae partem meditationi vacant (Clemens X, loc. cit.).

XI.

PRO IIS QUI VISITANT CONFRATRES INFIRMOS.

47. Indulgentia trium annorum et totidem quadragesimarum, quoties infirmos confratres visitant (Clemens VIII, *Ineffabilia*, 12 Febr. 1598).

48. Indulgentia centum dierum, si confratres infirmos ad ecclesiastica sacramenta suscipienda hortantur (Gregorius XIII, *Cum sicut*, 3 Ian. 1579).

XII.

PRO IIS QUI SUFFRAGANTUR ANIMABUS CONFRATRUM DEFUNCTORUM.

49. Indulgentia Plenaria, si in quatuor anniversariis (diebus 4 Febr., 12 Iul., 5 Sept., 10 Nov.) quotannis in ecclesiis publicis tum fratrum, tum sororum Ordinis Praedicatorum institui solitis, officiis defunctorum intersunt, ac confessi sacraque communione refecti ad intentionem Summi Pontificis orant, semel quolibet ex illis quatuor diebus (Pius VII, *Ad augendam*, 16 Febr. 1808).

50. Indulgentia octo annorum si exequiis adstiterint sequentes processionem quae in suffragium defunctorum quolibet die sabbati aut semel in mense per ecclesiam confraternitatis sive per claustrum ducitur (Gregorius XIII, *Desiderantes*, 22 Mart. 1580).

51. Indulgentia trium annorum et totidem quadragenarum, quoties corpora confratrum defunctorum ad ecclesiam confraternitatis associant (Clemens VIII, *Ineffabilia*, 12 Febr. 1598).

52. Indulgentia centum dierum si cadavera confratrum cum vexillo confraternitatis ad sepulturam associant, vel si anniversariis pro animabus defunctorum confratrum celebratis intersunt, et ibidem ad intentionem Summi Pontificis orant (Gregorius XIII, *Cum sicut*, 3 Ian. 1579).

XIII.

PRO IIS QUI QUODCUMQUE CARITATIS VEL PIETATIS OPUS PERAGUNT.

53. Indulgentia sexaginta dierum quoties confratres aliquod opus caritatis et pietatis exercent (Gregorius XIII, *Gloriosi*, 15 Iul. 1579).

XIV.

PRO MORIENTIBUS.

54. Indulgentia Plenaria, a sacerdote etiam extra confessionem per formulam communem applicanda, si Rosarium per hebdomadam recitare consueverunt (Innocentius VIII, 13 Oct. 1483; S. C. Indulg. Decr. 10 Augusti 1899).

55. Indulgentia Plenaria, si ex hac vita migrant manu tenentes candelam benedictam SS. Rosarii, dummodo semel saltem in vita integrum Rosarium recitaverint (Hadrianus VI, *Illius qui*, 1 Apr. 1523).

56. Indulgentia Plenaria, si sacramenta poenitentiae et eucharistiae recipiunt (S. Pius V, *Consueverunt*, 17 Septemb. 1569).

57. Indulgentia Plenaria, si contriti ss. nomen Iesu saltem corde, si ore non possunt, invocant (Leo XIII, Rescr. S. C. Indulg. 19 Aug. 1899).

58. Indulgentia Plenaria, si susceptis Ecclesiae sacramentis fidem Romanae Ecclesiae profitentes et antiphonam „Salve Regina“ recitantes, B. Virgini se commendant (Clemens VIII, *Ineffabilia*, 12 Febr. 1598).

NOTA. — Quamvis heic relata sit pluries indulgentia plenaria in mortis articulo, tamen ad tramitem Decretorum S. C. Indulgent. una tantum acquiri poterit in mortis articulo sub una vel altera ex diversis conditionibus supra expositis.

XV.

PRO DEFUNCTIS.

59. In ecclesiis Ordinis Praedicatorum altare SS. Rosarii pro sacerdotibus eiusdem Ordinis privilegiatum est

pro anima cuiuscumque confratris (Gregorius XIII, *Omnium saluti*, 1 Sept. 1582).

60. In ecclesiis confraternitatis altare SS. Rosarii pro sacerdotibus confratribus gaudet privilegio, non solum in favorem confratrum defunctorum, sed etiam cuiuscumque defuncti, etiamsi aliud altare privilegiatum in eadem ecclesia existat. Imo, si in ecclesia non extat aliud altare privilegiatum, altare SS. Rosarii etiam pro quocumque sacerdote, quamvis confraternitati non adscripto, et in favorem cuiuscumque defuncti privilegiatum est (S. C. Ind. *Cameracen.* 7 Iun. 1842; Pius IX, *Omnium saluti*, 3 Mart. 1857).

PARS SECUNDA.

INDULGENTIAE CONFRATRIBUS CUM ALIIS FIDELIBUS COMMUNES.

61. Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum, prima dominica cuiuslibet mensis, si processioni intersunt (S. Pius V, *Consueverunt*, 17 Sept. 1569).

62. Indulgentia Plenaria toties quoties in festo SS. Rosarii, sacramentis refecti, a primis vesperis usque ad occasum solis diei ipsius, in memoriam victoriae super Turcas apud Echinadas insulas ope Rosarii reportatae, capellam (vel effigiem B. M. V. in ecclesia expositam: S. C. Ind. 25 Ian. 1866) visitant, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant (S. Pius V, *Salvatoris*, 5 Mart. 1572; S. C. Indulg., 5 Apr. 1869, 7 Iul. 1885).

NOTA. — Ad lucranda praefatam Indulgentiam, confessio poterit antieipari feria sexta immediate praecedenti festum SS. Rosarii (Leo XIII, Rescr. S. C. Ind., 19 Augusti 1899).

63. Indulgentia Plenaria in uno die octavae festi SS. Rosarii ad arbitrium unuscuiusque eligendo, si, sacramentis refecti, capellam SS. Rosarii, vel simulacrum B. M. V. in ecclesia expositum, visitant, ibique ad intentionem Summi Pontificis orant (Benedictus XIII, *Pretiosus*, 20 Maii 1727; S. C. Ind., 7 Iul. 1885).

64. Indulgentia Plenaria sub iisdem conditionibus in festo Corporis Christi et in festo Sancti Titularis ecclesiae (Gregorius XIII, *Desiderantes*, 22 Mart. 1580).

65. Omnes et singulae indulgentiae in hoc Indice contentae possunt per modum suffragii applicari animabus fidelium qui vinculo caritatis Deo coniuncti supremum diem obierunt; excepta tamen Plenaria in mortis articulo (Innocentius XI, *Ad ea*, 15 Iun. 1679).

DECRETUM.

Cum Magister Generalis Ordinis Praedicatorum mandato obtemperans articuli XVI Constitutionis Apostolicae *Ubi primum* anno superiore editae, novum Indulgentiarum Indicem huic S. Congregationi exhibendum curaverit, haec S. Congregatio illum diligentissime expendit,

adhibita etiam opera quorundam ex suis Consultoribus. Cumque, mature perpensis omnibus, existimaverit nonnulla demenda, addenda, declaranda vel brevius exprimenda esse, has omnes immutationes, in Indicem praefatum inducendas, SSmo Dno Nostro Leoni Pp. XIII per infrascriptum Cardinalem Praefectum subiecit.

Sanctitas autem Sua in audientia diei 29 Augusti 1899 eas benigne approbare dignata est, simulque novum hunc Indicem uti supra redactum in omnibus et singulis partibus probavit, Indulgentias omnes in eo contentas Apostolica Sua Auctoritate confirmavit, et, quatenus opus sit, denuo concessit; simul edicens praeter eas quae in praesenti Indice referuntur quascumque alias Confraternitatibus ss. Rosarii tributas, abrogatas seu revocatas esse censendas, ita ut quaecumque iam erecta vel in posterum erigenda sit Sodalitas ss. Rosarii a Magistro Generali Ordinis Praedicatorum iis tantummodo gaudeat Indulgentiis quae in hoc Indice insertae reperiuntur. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem Sacrae Congregationis die 29 Augusti 1899.

Fr. HIERONYMUS M. Card. GOTTI
Praefectus.

L. †. S.

† A. SABATUCCI Archiepiscopus Antinoensis, *Secretarius.*

APPENDIX.

SUMMARIUM INDULGENTIARUM OMNIBUS CHRISTIFIDELIBUS PRO DEVOTIONE SS. ROSARII CONCESSARUM.

1. Indulgentia Plenaria, semel in anno, si singulis diebus saltem tertiam partem Rosarii recitant, et die ab ipsis eligenda sacramentis reficiuntur, dummodo adhibeant coronam ab aliquo religioso Ordinis Praedicatorum, vel ab alio sacerdote deputato benedictam (*Raccolta*, Editio, 1898, n. 194).

2. Indulgentia centum dierum pro quolibet „Pater noster“ et qualibet „Ave Maria“, si integrum Rosarium vel saltem tertiam eius partem recitant, dummodo Rosarium sit benedictum ab aliquo religioso Ordinis Praedicatorum, vel ab alio sacerdote deputato (*Ibid.*).

3. Indulgentia quinque annorum et totidem quadragenarum, quoties tertiam partem Rosarii recitant (*Ibid.*).

4. Indulgentia decem annorum et totidem quadragenarum, semel in die, si una cum aliis, sive domi, sive in ecclesia, sive in aliquo oratorio publico seu privato, saltem tertiam partem Rosarii recitant (*Ibid.*).

5. Indulgentia Plenaria in ultima singulorum mensium dominica, si saltem ter in hebdomada tertiam partem Rosarii una cum aliis sive domi, sive in ecclesia, sive in aliquo oratorio recitant, et in dicta ultima dominica ss. sa-

cramentis refecti aliquam ecclesiam seu aliquod publicum oratorium visitant, ibique secundum mentem Summi Pontificis orant (*Ibid.*).

6. Indulgentia Plenaria in uno ex quindecim sabbatis continuis, arbitrio uniuscuiusque eligendo, si singulis sabbatis sacramenta suscipiunt, et tertiam partem Rosarii recitant, vel aliter eiusdem mysteria devote recolunt (*Raccolta*, edit. cit., n. 197).

NOTA. — Quoties fideles legitime impediuntur quominus praefatum exercitium die sabbati peragant, absque indulgentiarum iactura illud die dominica explere possunt (*Ibid.*).

7. Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum, omnibus sabbatis num.^o praecedenti non comprehensis (*Ibid.*).

8. Indulgentia Plenaria, si quovis anni tempore per novem dies in honorem Reginae SS. Rosarii piis exercitiis operam dant, recitando preces a legitima auctoritate approbatas, die ad arbitrium uniuscuiusque eligendo, sive intra novendiales sive infra octo dies immediate sequentes novendium, quo vere poenitentes, confessi et s. communionem refecti iuxta mentem Summi Pontificis orant (*Raccolta*, edit. cit., n. 149).

9. Indulgentia tercentum dierum pro omnibus aliis diebus novendii, quibus in dietis orationibus se exercent (*Ibid.*).

PRO RECITANTIBUS TERTIAM PARTEM ROSARII IN MENSE OCTOBRIS.

A SSmo Domino Nostro Leone PP. XIII (1 Septembris 1883—20 Augusti 1885—23 Iulii 1898) concessae fuerunt in perpetuum Indulgentiae quae sequuntur:

10. Indulgentia Plenaria, si in die festo B. V. de Rosario, vel aliquo die infra octavam, sacramenta rite suscipiunt, et aliquam sacram aedem visitant, ibique ad mentem Summi Pontificis orant, dummodo die festo et singulis per octavam diebus sive publice in aliqua ecclesia, sive privatim tertiam partem Rosarii recitent.

11. Indulgentia Plenaria, si post octavam festi SS. Rosarii saltem decies infra eundem mensem octobris, sive publice in aliqua ecclesia, sive privatim, tertiam partem Rosarii recitant et die ab ipsis eligendo sacramenta rite suscipiunt, aliquam ecclesiam visitant ibique ad intentionem Summi Pontificis orant.

12. Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum pro quovis die mensis octobris, quo fideles tertiam partem Rosarii sive publice in aliqua ecclesia, sive privatim recitant.

13. Omnes et singulae Indulgentiae in hoc Summario recensitae sunt applicabiles animabus igne purgatorii de-tentis (*Raccolta*, edit. cit., p. XXII, n. 4).

Sacra Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis
praeposita praesens Summarium Indulgentiarum omnibus
Christifidelibus pro devotione SSmi Rosarii concessarum
uti authenticum recognovit typisque imprimi ac publicari
permisit.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congre-
gationis die 29 Augusti 1899.

Fr. HIERONYMUS M. Card. GOTTI
L. † S. Praefectus.

† A. SABATUCCI Archiepiscopus Antinoensis, *Secretarius*.

60.

Naročanje slovenskih katekizmov po znižani ceni.

Prečastito knezoškofijstvo ljubljansko je dne 15.
septembra 1899, št. 3849 tu sem sledeče naznanilo:

„Prevdano podpisano knezoškofijstvo je kot založnik
novih slovenskih katekizmov naravnalo nekatere premembe
pri načinu razprodaje te knjige, da bo mogoče ustreči —
kolikor se sploh dá — na vse strani, ter da bo zlasti
mogoče, ubožnim učencem nakloniti kar največ prostih
iztiskov.

V ta namen bo oskrbovalo odslej vso razprodajo
malega, srednjega in velikega katekizma na debelo pod-
pisano knezoškofijstvo samo in sicer pod nastopnimi pogoji.

Duhovniki, ki naroče večje število katekizmov, dobé
na vsakih deset iztiskov po tri iztiske zastonj kot nameček
za ubožne učence proti temu, da plačajo naročene kate-
kizme takoj ter da nosijo troške pošiljatve in poštnino.

Katekizmi pa, ki se bodo oddajali od današnjega
dnè nadalje knjigotržcem, bodo imeli znotraj na platnicah

prilepljen po en listič z vtisnjenim uradnim pečatom. Te
listke naj bi čč. gg. katehetje od učencev zbirali, je
hranili ter je pošiljali začetkom solnčnega leta pod-
pisanemu knezoškofijstvu, katero jim bo poslalo za vsakih
10 takih listkov po en iztisek dotičnega katekizma za
ubožne učence zastonj. Poravnati jim bo samo poštnino
in odpravne troške.

Gledè na početkom označeni namen prosi se pre-
častiti knezoškofijski ordinarijat prevljudno, naj blagovoli
ta ukrep na znanje vzeti ter ga primernim potom, znabiti
po tamošnjem škofijskem listu, razglasiti tudi podredjeni
častiti duhovščini, katero bi morda kazalo še prav iz-
rečno opozoriti osobito na prvi način naročanja večkrat
omenjenih katekizmov, po katerem se more nakloniti
ubožnim učencem tako izredno lepa pomoč.“

Naj se torej visokočestita duhovščina potruži, da
tem potom tudi ubožnišim učencem potrebnih katekizmov
oskrbi.

61.

Diöcesan-Nachrichten.

Investiert wurde Herr Johann Doberšek, Kaplan in St. Martin
an der Pfaß, auf die Pfarre St. Gemma.

Bestellt wurden: Herr Franz Hrastelj, Pfarrer in Reifnitz, als
Administrator des Decanates Saldenhofen; Herr Johann Ivanc als Pro-
visor in Saldenhofen und Herr Ferdinand Ciuha als Provisor in Fautsch.

Wiederangestellt wurde als Kaplan in Zelnic Herr Jakob Palir,
Provisor in St. Gemma.

Überfetzt wurden die Herren Kapläne: Johann Jurko nach Süßen-
berg, Anton Miklič nach Ragau, Josef Musi nach St. Martin an der
Pfaß und Friedrich Volčič nach Tüchern.

Aufgenommen wurde Herr Augustin Stegenssek, Kaplan in Zelnic,
in das Priester-Collegium Campo santo in Rom.

Neuangestellt wurde als II. Kaplan in Altenmarkt der absolvierte
Theologe Herr Rudolf Krener.

Beurlaubt wurde zur Fortsetzung der philosophischen Studien Herr
Josef Kržišnik, Kaplan in Tüchern.

In den zeitlichen Deficientenstand trat krankheits halber Herr
Johann Sanda, Kaplan in Ragau.

Unbesetzt sind geblieben die Kaplansposten in St. Gemma, Schleinitz
bei Cilli, Saldenhofen und St. Weit bei Ponitz.

S.-B. Saverter Ordinariat zu Marburg.

am 15. October 1899.

† Michael,
Fürstbischof.